Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Asia: U 5/2017 Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (uusiutuvan energian direktiivi)

ARIZONA CHEMICAL OY:N LAUSUNTO YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE

Arvoisa valiokunta

Arizona Chemical Oy kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä U-kirjelmästä ja Suomen kannan muodostuksesta koskien RED II -direktiiviä. Arizona Chemical Oy, joka on merkittävä Oulussa toimiva mäntyöljyn biojalostaja, kuuluu Kraton-yhtymään, maailman suurimpaan mäntyöljyn jalostajaan.

Mäntyöljy on RED II-kokonaisuudessa toki hyvin erityinen asia, mutta sillä on yleistä merkitystä, kun Suomi haluaa edetä kestävään ja järkevään biotalouteen.

Mäntyöljy on tärkeä ja hyödyllinen tuote

Mäntyöljypohjaisia kemikaaleja käytetään sadoissa hyödyllisissä tuotteissa. Yhtymämme tuotekehitys pyrkii jatkuvasti innovoimaan mäntyöljy jalostuksen uusia sovelluksia, joiden uskomme parantavan asiakkaiden tuotteita ja lisäävät niiden biopohjaista sisältöä tarjoten samalla vaihtoehtoisen tuotteen korvaamaan fossiilisia raaka-aineita.

Biojalostamomme on tehokkaassa teollisessa symbioosissa sellun tuotannon kanssa, jonka sivuvirta mäntyöljy on. Se tulee näin käytettyä kemianteollisuudessa arvoketjua olennaisesti pidentäen. Yrityksemme toimii kannattavasti, ilman valtion tukitoimia.

Mäntyöljyn saatavuus on rajallista

Mäntyöljy on rajallinen tuote, koska sen saatavuus on suoraan riippuvainen sulfaattisellun tuotantomäärästä. Mäntyöljyä syntyy n. 40-50 kg/sellutonni, eli suuresta, 1,2 miljoonan vuositonnin sellutehtaasta saadaan n. 50-60 000 tonnia raakamäntyöljyä. Mäntyöljyä on saatavilla maailmassa noin kaksi miljoonaan tonnia vuodessa, josta Euroopassa on noin 650 000 tonnia. Siitä Suomen osuus on n. 250 000 tonnia.

Euroopassa on raakamäntyöljyä jalostavaa kemianteollisuuden kapasiteettia yli 600 000 tonnia ja sen lisäksi biopolttoaineen valmistusta, joka tarvitsee yli 300 000 tonnia mäntyöljyä käydessään täydellä kapasiteetilla. Kokonaiskapasiteetti mäntyöljyn käytölle on siis yli 900 000 tonnia vuodessa, mikä ylittää selvästi koko Euroopassa saatavilla olevan mäntyöljyn määrän.

Suomessa mäntyöljyä käyttävää kapasiteettia on n. 340 000 tonnia kemian puolella ja arviolta 150 000 tonnia biopolttoainepuolella. Suomessa saati Euroopassa ei ole riittävää määrää mäntyöljyä kattamaan olemassa olevan kapasiteetin tarvettta. Erotus joudutaan kattamaan tuonnilla EU:n ulkopuolelta, edellyttäen, että ainetta on saatavilla. Vaikka pitkäkuitusellun tuotanto kasvaa, se ei riitä korvaamaan jo syntynyttä vajetta EU:n alueella.

On hyvä todeta, että vaikka kaikki mäntyöljy Euroopassa käytettäisiin biopolttoaineen valmistukseen, ei se kattaisi kuin 0,2 % EU:n liikennepolttoaineen osuudesta (ks. liitteenä oleva Fraunhoferin tutkimusraportti, s. 61, 67).

Hyvin toimiva biojalostus uhattuna

Olemme kokeneet lainsäädännön tukitoimet mäntyöljyn polttoainekäytölle uhaksi toimialallemme. Ehdotamme, että Suomen kantana RED II:een on turvata mäntyöljyn toimivat markkinat. Tällöin eri käyttömuodot, niin mäntyöljyn biojalostus kuin sen polttoainekäyttökin, kilpailisivat tästä rajallisesta ja arvokkaasta aineesta tasavertaisesti reilussa kilpailussa. Näin markkina pääsisi ohjaamaan tuotteen sen arvokkaimpaan käyttöön, mistä koituu tuntuva hyöty yhteiskunnallinen.

Tutkimustulosten mukaan (ks. liitteenä oleva Fraunhoferin tutkimusraportti[1] s. 44-46, 66-67) kasvihuonekaasupäästöt ovat biodieselin valmistuksessa kemianteollisuuden mäntyöljyn biojalostuksen koko arvoketjua suuremmat. Mitä enemmän mäntyöljyä ohjautuu biodieseliksi biojalostuksen sijasta, sitä enemmän kasvavat hiilidioksidipäästöt.

Verrattaessa biodieselin ja kemianteollisuuden biojalosteiden taloudellista lisäarvoa ja työllisyyttä on taloudellinen lisäarvo (EVA, Economic Value Add) mäntyöljykemian biojalostuksella nelinkertainen ja työllisyysvaikutus laajimmillaan 20-kertainen verrattuna biodieselin valmistukseen. (Fraunhofer, s. 56-60, 62 ja 63, 67).

Vertailu on relevantti, koska kemianteollisuuden biojalostuskapasiteetti riittäisi koko saatavilla olevan mäntyöljyn käyttämiseen. Kyse on 0-summasta: biodieselin valmistukseen ohjattu mäntyöljy on pois biojalostuksesta.

Mäntyöljyn jalostus osa Suomen älykästä biotaloutta

Suomen kannalta olisi edullista ja järkevää olla erityisesti tukematta arvokkaita, rajallisesti saatavilla olevia raaka-aineita kuten mäntyöljyä energiakäyttöön, kun niitä voidaan käyttää muihin biotalouden tarkoituksiin. Yhteiskunnan etu on raaka-ainevarojemme tehokas ja kestävä käyttö.

Kannustimia tulisi kohdentaa sellaisille biomassaraaka-aineiden käytölle, joilla ei ole suurta kaupallista arvoa muissa käytöissä kuin biopolttoaineina. Näin voitaisiin varmistaa kaikkien biopohjaisten tuotannonalojen kilpailukyky pitkällä aikavälillä sekä ottaa huomioon Suomen ja Euroopan unionin tavoitteet biotalouden ja resurssitehokkuuden edistämiseksi.

---

[1] Fraunhofer Institute for Environmental, Safety and Energy Technology UMSICHT: *Analysis Of The European Crude Tall Oil Industry – Environmental Impact, Socio-Economic Value & Downstream Potential*. Oberhauser, 11.5.2016.

RED II

Euroopan komission uusiutuvan energian direktiiviesityksessä marraskuulta 2016 on valitettavasti päädytty edistämään mäntyöljystä valmistettuja biopolttoaineita. Uusiutuvan energia direktiivin niin kutsuttu Liite 9A eli Annex IXA, jolla mäntyöljyä kannustetaan energiakäyttöön, ei ole järkevä tapa edistää uusiutuvien biopolttoaineiden valmistusta. Listalla on hyvin rajallinen määrä raaka-aineita.

Rajallisesti saatavilla olevat raaka-aineet, joilla on jo muuta korkeamman jalostusasteen käyttöä Suomessa kuten mäntyöljy, tulisi poistaa tältä listalta. Huomattavasti parempi vaihtoehto olisi poistaa Annex IX A -lista ja korvata se laajalla määritelmällä kehittyneille biopolttoaineille.

Tiivistelmä

- Mäntyöljy tulisi poistaa RED II:n Annex XIA -listalta, sillä mäntyöljylle on jo olemassa muuta biotalouskäyttöä ja markkina-arvo. Sen jalostus on oiva esimerkki resurssitehokkaasta teollisesta symbioosista.
- Kannustamalla mäntyöljyä biopolttoainekäyttöön ei pystytä vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, täyttämään jakeluvelvoitetta saati luomaan lisää työpaikkoja tai lisäarvoa yhteiskunnalle.
- Annex IX A -listaa parempi vaihtoehto olisi laaja määritelmä kehittyneille biopolttoaineille.
- Kehittyneiden biopolttoaineiden tulisi kattaa kestävästi tuotetut todelliset jäte ja tähde pohjaiset biopolttoaineet.

Suomeen jo syntynyt mäntyöljydieselin valmistuskapasiteetti säilyy, mutta esitämme, ettei uutta lisäkapasiteettia tuettaisi. Ehdottamillamme muutoksilla selvät haitat Suomen taloudelle, työllisyydelle ja ympäristölle voidaan välttää, ja Suomi etenee todella kestävään ja älykkääseen biotalouteen.

Kunnioittavasti

Arizona Chemical Oy

28.2.2017 OULU

Ari Venninen
Toimitusjohtaja
Arizona Chemical Oy